σε τὴ διαταγὴ καὶ πάει ἀμέσως στὸ σπίτι τοῦ νέου καὶ τοῦ λέει :

»—Τὸ καὶ τό....

»—Ἔννοια σου, τῆς λέει ὁ χριστιανός, σ' εὐχαριστῶ πολὺ καὶ ξέρω τί θὰ κάνω...

»Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, πολὺ πρωΐ, πῆγαν οἱ δυὸ μεταμφιεσμένοι ζαπτιέδες καὶ κρυφθῆκαν στὸ ἐργαστῆρι τοῦ Μεμέτη, πίσω ἀπὸ τὸ «τεζάκι», ἔτσι ποὺ ν' ἀκοῦνε χωρὶς νὰ φαίνωνται.

»Σὲ λίγο νὰ κι' ὁ χριστιανὸς περνᾶ ἀπὸ κεῖ, κατὰ τὰ συνηθισμένα του. Βάζει μέσα ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ ἐργαστηριοῦ τὸ κεφάλι του καὶ φωνάζει δυνατά :

»—Μεμὲτ - Ἐφέντη.... Σαμπὰχ - χαΐρ - ὀλσούν....

»Ὁ Μεμέτης δὲν ἀπάντησε. Περίμενε ν' ἀκούσῃ τὴ συνηθισμένη βρισιὰ γιὰ τὸν προφήτη του. Ἀλλὰ ὁ χριστιανὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται στὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ, ταπεινά, χωρὶς διόλου νὰ μιλάη.

»—Τί θέλεις πάλι ; τοῦ λέει ὁ Μεμέτης μὲ τόνο ἄγριο.

»—Τί θέλω ; Τί ἄλλο νὰ θέλω, παρὰ τὰ ἑκατὸ γρόσια ποὺ μοῦ χρωστᾶς καὶ μὲ βασανίζεις μῆνες τώρα, μὲ τὸ σήμερα καὶ μὲ τὸ αὔριο...

»—Βρὲ γκιαοῦρι, ἐντεψὶζ (ἀδιάκριτε), ἐγὼ σοῦ χρωστῶ παράδες ;

»—Τὸ ξέρω, ἐφέντη μ', πῶς εἶμαι γκιαούρης, ἀλλὰ τί νὰ κάνω ; Ἔτσι ἔτυχε νὰ γεννηθῶ, γκιαούρης ! Ἀλλὰ ἀφοῦ μὲ ἔκανε ὁ Θεὸς γκιαούρη, αὐτὸς δὲν εἶνε λύγος γιὰ νὰ μοῦ φᾶς τὰ γρόσια μου !... Ἀλλὰ ἂν εἶσαι ἄδικος ἐσὺ καὶ θέλεις νὰ τὰ φᾶς, ἔχουμε ἕναν δίκαιο Κατῆ καὶ ἂν τοῦ πῶ πὼς ὄχι μονάχα δὲν μὲ πληρώνεις, ἀλλὰ μοῦ βρίζεις καὶ τὴν πίστι μου, θὰ μοῦ δώσῃ δίκαιο κι' ἂς εἶμαι καὶ γκιαούρης !....

»Ὁ Μεμέτης, ὅσο ἥσυχος καὶ ἥμερος κι' ἂν ἦταν, ἔγινε θηρίο σὰν τ' ἄκουσε αὐτό. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ βρίζῃ δυνατὰ τὸν χριστιανό.

»—Σιχτίμινι, κιοπέκ !....

»Ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ μιλήσῃ ἄλλο τίποτε, ἔσκυψε τὸ κεφάλι του καὶ ἔφυγε, λέγοντας μονάχα δυνατά :

»—Ὁ Ἀλλὸχ εἶνε μεγάλος !...

»Οἱ ζαπτιέδες βγήκανε τότε ἀπὸ τὸν κρυψῶνα καὶ μιὰ καὶ δυό, πᾶνε στὸν Κατῆ καὶ τοῦ τὰ λένε ὅλα ὅσα ἄκουσαν χαρτὶ καὶ καλαμάρι.

»Φέρτε μου γρήγορα ἐδῶ τὸ Μεμέτη καὶ τὸν χριστιανό, διατάζει ὁ Κατῆς.

»Καὶ ἔγινε ἀμέσως ἡ διαταγή του :

»—Μεμέτη, λέει στὸν Τοῦρκο, δῶσε ἀμέσως σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν χριστιανὸ τὰ ἑκατό του γρόσια, ποὺ τοῦ χρωστᾶς...

»—Μά, Κατῆ ἐφέντη !....

»Μὰ ὁ Κατῆς ἦταν θυμωμένος.

»—Δός τα ἀμέσως, τοῦ φωνάζει, ἀλλοιῶς θὰ δοκιμάσῃς βούρδουλας !...

»Ὁ Μεμέτης, θέλοντας καὶ μή, ἔλυσε τὸ κεμέρι του, καὶ ντάγκα - ντούγκα, τᾶδωσε τὰ ἑκατὸ γρόσια...

»Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ὁ ἥλιος ἦταν ψηλά, ὥς δυὸ - τρία καλάμια, ὁ χριστιανὸς πέρασε πάλι ἀπὸ τὸ «μπιρσεμιτζίδικο» τοῦ Τούρκου. Βάζει πάλι τὸ κεφάλι του μέσα ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ τοῦ λέει σιγὰ - σιγά :

»—Μεμέτη, Μεμέτη, νὰ σοῦ βράσω τὸν Μωχαμέτη !...

»—Νὰ τὸν βράσω κι' ἐγώ, τέτοιος ποῦναι, ἀπάντησε ὁ Μεμέτης !...

»Αὐτή, παιδιά, εἶνε ἡ παροιμία καὶ ἡ ἱστορία της, μᾶς εἶπε, τελειώνοντας ὁ Καστοριανὸς ταβερνιάρης.

***

Τὴν ἄλλη μέρα μᾶς ἄλλαξαν κατάλυμα.

Μᾶς στείλανε μερικοὺς ἀπὸ μᾶς στοῦ κ. Δούκη, ὅπου μᾶς περιποιηθήκανε πολύ, καὶ ἔπειτα στοῦ κ. Λύτσικα τὸ σπίτι, ἑνὸς καλοῦ κι' εὐγενικοῦ Ἰσραηλίτη. Μὲ τὴ μητέρα του, τὴν γρηᾶ - καλὴ Παλόμπα, εἴμαστε φίλοι ἀκόμα ἕως σήμερα.

Ἔτσι ἔμεινε καὶ πάλι ἄδειο τὸ τζαμὶ καὶ στὴν διάθεσι τοῦ χότζα, ἄδειο ὅμως πειὰ ἀπὸ στρατιῶτες, ἄδειο ὅμως πειὰ κι' ἀπὸ Θεούς !...

Καὶ μονάχα ὁ μιναρές του στεκόταν, ἄσπρος κι' ὀρθός, ἀπάνω ἀπὸ τὰ μαῦρα νερὰ τῆς λίμνης, σὰν λαμπάδα, ποὺ ἔσβυσε καὶ ζητάει νὰ τὴν ἀνάψουν !...

Ἀλλὰ κανένας, ἀπὸ πουθενά, δὲν φαίνεται νὰ τῆς δώσῃ φῶς καὶ ζωή.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ὁ Κατῆς γονάτισε ἐκεῖ καὶ προσευχήθη

ΡΟΔΟΦΥΛΛΑ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

—Ἐκεῖνος ποὺ προσπαθεῖ νὰ εἶνε πάντα πρωτότυπος, δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ χάσῃ στὸ τέλος τὴν πρωτοτυπία του.

Σοῦμαν

—Δυὸ τρόποι δημιουργίας μόνον μποροῦν νὰ δοξάσουν τὸ ὄνομά σου. Ἢ νὰ γράφῃς ἁπλούστατα, ἔτσι ποὺ νὰ σὲ καταλαβαίνουν ὅλοι, ἢ νὰ γράφῃς στρυμφνότατα, ἔτσι ποὺ νὰ μὴν μπορῇ νὰ σὲ καταλάβῃ κανείς.

Μόζαρτ

—Ἡ ἀκρίβεια τῆς σκέψεως καὶ ἡ ἀκρίβεια τῆς ἐκφράσεως εἶνε δυὸ πράγματα ἀλληλένδετα. Σκοτεινότης καὶ προσποίησις εἶνε τὰ δυὸ μεγαλείτερα σφάλματα τοῦ ὕφους.

Μακώλαιϋ

—Στοὺς καθυστερημένους λαοὺς ἀρκεῖ κανεὶς νὰ πῇ κάτι ποὺ νὰ κολακεύῃ τὴ ματαιοδοξία τοῦ πλήθους, γιὰ νὰ γίνῃ ἔνδοξος.

Γκριλλπάτσερ.

—Νὰ τὸν βράσω κι' ἐγώ, τέτοιος ποῦναι !...

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τὰ ψάρια...μιλοῦν !... Τὰ παραπονετικὰ μουρμουρητὰ τῶν μπαρμπουνιῶν !... Τὰ μεγάλα ἀγαθὰ τῆς κρεμμυδοφαγίας. Τί λέει μιὰ γηραιὰ Ἀμερικανὶς πολυεκατομμυριοῦχος. Τὸ δηλητήριο τοῦ σιέλου, κλπ.

Καὶ τὰ ψάρια μιλοῦν !... Αὐτὸ τοὐλάχιστον διακηρύσσουν οἱ φυσιοδίφες ἐκεῖνοι, ποὺ ἐπιδοθήκανε στὴ μελέτη τῆς...γλώσσας τῶν ψαριῶν. Τὰ περισσότερα ψάρια βομβίζουν, ὅπως τὰ ἔντομα, ἰδιαιτέρως δὲ τὸ μπαρμπουνι εἶνε—λένε—πολὺ....φλύαρο ! Μουρμουρίζει δηλαδὴ παραπονετικὰ ὅταν τὸ ἀνασύρουν ἀπὸ τὸ νερό.

Δὲν νομίζετε, κατόπιν αὐτοῦ, ὅτι ἡ παροιμία «βωβὸς σὰν τὸ ψάρι» ἐχρεωκόπησε ;

***

Ἡ πολυεκατομμυριοῦχος Ἀμερικανὶς κυρία Χέττυ Γκρήν, ποὺ εἶνε ἱδρυτὴς καὶ διευθύντρια τῆς μεγάλης Χημικῆς Τραπέζης τῆς Νέας Ὑόρκης, διατείνεται ὅτι χρωστάει τὴν ζωτικότητα καὶ τὴν ἀντοχή της....στὰ κρεμμύδια !...

Τὴν εὐγνωμοσύνη της στὰ κρεμμύδια τὴν ἐκφράζει, φυσικά, τρώγοντας τέσσερα - πέντε ἀπ' αὐτὰ σὲ κάθε της γεῦμα.

Ἡ κυρία Γκρὴν ἐργάζεται ἀκούραστα, ἐδῶ καὶ σαράντα χρόνια, μέσα στὸ γραφεῖο της, ὅπου πηγαίνει κάθε μέρα τὸ πρωΐ στὶς ἑφτὰ καὶ φεύγει ἀργὰ τὸ βράδυ. Ἂν καὶ ἔχει δὲ μιὰ κολοσσιαία περιουσία—πάνω ἀπὸ ἑκατὸ ἑκατομμύρια δολλάρια—ἂν καὶ πέρασε τὰ ἑβδομῆντα πέντε της χρόνια, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται σκυλίσια, χωρὶς ποτὲ νὰ αἰσθανθῇ τὸν παραμικρὸ πονοκέφαλο.

Μιὰ ἐπιτροπὴ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν, ποὺ πῆγε πέρυσι καὶ τῆς εὐχήθηκε «χρόνια πολλὰ» γιὰ τὰ γενέθλιά της — ἦταν 78 χρόνων — τὴν βρῆκε νὰ....ροκανίζῃ ἕνα κρεμμύδι !...

—Θὰ σᾶς φανῇ ἴσως ἀστεῖο, φίλες μου, εἶπε στὴν ἐπιτροπὴ τῶν κυριῶν, ἂν σᾶς ὁρκισθῶ ὅτι τὴν ὑγεία μου τὴν χρωστάω στὰ κρεμμύδια. Δὲν ὑπάρχει καλύτερη τροφὴ καὶ καλύτερο φάρμακο συγχρόνως ἀπ' τὰ κρεμμύδια. Κακοστομαχιά, πονοκέφαλος, ἀϋπνία, εἶνε τελείως ἄγνωστα σὲ μένα. Κι' αὐτὸ τὸ χρωστάω στὰ κρεμμύδια.

Κι' ἀνοίγοντας ἕνα συρτάρι τοῦ γραφείου της, πῆρε μέσα ἀπ' αὐτὸ καὶ προσέφερε ἀπὸ ἕνα ροδοκόκκινο κρεμμυδάκι σὲ κάθε μιὰ ἀπ' τὶς ἐπισκέπτριές της.

Μὲ τὴν κυρία Γκρὴν συμφωνοῦν κι' οἱ γιατροί. Ἀναφέρονται μάλιστα πολλὰ παραδείγματα θεραπείας τῆς δυσκοιλιότητος διὰ τῆς κρεμμυδοφαγίας.

Ἀλλὰ τὰ κρεμμύδια ἔχουν κι' ἄλλες εὐεργετικὲς ἐπιδράσεις στὸν ἄνθρωπο. Δυναμώνουν τὴν ὅρασι, συντείνουν στὴν κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ....ἐρεθίζουν τὴν φαντασία. Πολλοὶ ποιηταὶ καὶ μυθιστοριογράφοι—ὡς εἶνε γνωστὸν—ὀφείλουν τὶς καλύτερες ἐμπνεύσεις τους—ὅσο κι' ἂν φαίνεται παράξενο—στὴ μυρουδιὰ τοῦ κρεμμυδιοῦ !

***

Ὁ Γάλλος καθηγητὴς Γκωτιὲ ἀνακάλυψε ὅτι μεταξὺ τῶν συστατικῶν τοῦ σιέλου ὑπάρχει κι' ἕνα δηλητήριο, ὅμοιο περίπου μὲ τὸ δηλητήριο ἑνὸς φειδιοῦ, τῆς νάγιας.

Φυσικά, ἡ ἀναλογία τοῦ δηλητηρίου αὐτοῦ πρὸς τὰ ἄλλα συστατικὰ τοῦ σιέλου τῶν ἀνθρώπων εἶνε ἐλαχίστη, ὄχι ὅμως καὶ τελείως ἀσήμαντη.

Γιὰ νὰ ἔχετε μιὰ ἰδέα πόσο δραστικὸ εἶνε τὸ δηλητήριο αὐτό, ἀρκεῖ νὰ μάθετε ὅτι ὁ Γάλλος καθηγητὴς ἔκανε μιὰ ὑποδόρειο ἔνεσι σ' ἕνα μικρὸ πουλὶ μὲ τὴν ποσότητα τοῦ δηλητηρίου αὐτοῦ, ποὺ ἔβγαλε μέσα ἀπὸ εἴκοσι γραμμάρια ἀνθρώπινου σιέλου. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνέσεως αὐτῆς ἦσαν ἀφάνταστα. Στὴν ἀρχὴ τὸ πουλάκι ἄρχισε νὰ σπαράζῃ καὶ νὰ βασανίζεται ἀπὸ φριχτοὺς σπασμούς. Μετὰ λίγη ὥρα ἔπεσε σὲ νάρκη κι' ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα, ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ τοῦ ἔγινε ἡ ἔνεσι, δὲν ζοῦσε πειά.

Τὸ καταπληκτικώτερο ὅμως εἶνε ὅτι τὸ δηλητήριο αὐτὸ διατηρεῖ τὴν θανατηφόρο ἐνέργειά του κι' ὅταν ἀκόμα τὸ θερμάνουμε σὲ 100 βαθμοὺς Ρεωμύρου !

***

Σὲ μιὰ ἀμμώδη ἀκρογιαλιὰ τοῦ Μεξικοῦ ὑψώνεται, στὴν ἄκρη τῆς θάλασσας, ἕνας βράχος ὕψους ἑκατὸ τριάντα μέτρων, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ σχῆμα μανιταριοῦ. Τὸ ἀπάνω μέρος τοῦ βράχου εἶνε ὁμαλώτατο. Ἡ ἔκτασις δὲ τῆς ἐπιφανείας του φτάνει τὰ 70 στρέμματα κι' ἀπάνω σ' αὐτὴν εἶνε χτισμένη ἀπὸ τὸ ἔτος 1540 ἡ πόλις Ἄκομα.

Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς παράξενης αὐτῆς πόλεως πιστεύανε ὅτι ὁ βράχος - μανιτάρι ἦταν ἕνα πραγματικὸ θαλάσσιο μανιτάρι, τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ θάλασσα σκέπαζε ὅλη τὴ γῆ, κι' ὅτι ἀπολιθώθηκε ὅταν ἀπεσύρθησαν τὰ νερὰ τῆς θαλάσσης.